

Bruksela, 14 czerwca 2024 r.
(OR. en)

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2022/0195(COD)

7629/24
ADD 1 REV 5

CODEC 776
ENV 284
CLIMA 110
FORETS 84
AGRI 207
POLMAR 9

NOTA DO PUNKTU I/A

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Dotyczy:	Projekt ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych i zmiany rozporządzenia (UE) 2022/869 (pierwsze czytanie) – Przyjęcie aktu ustawodawczego = Oświadczenia

Oświadczenie Niemiec

Rozporządzenie w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych zostanie przyjęte w czasach fundamentalnych wyzwań dla sektora rolnego. Republika Federalna Niemiec podkreśla kluczowe znaczenie rolnictwa odpornego na przyszłe zmiany. Nieodzowną podstawą do tego są funkcjonujące ekosystemy. Z punktu widzenia Republiki Federalnej Niemiec dla wdrożenia rozporządzenia w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych kluczowe znaczenie ma nienakładanie dodatkowych obciążeń na gospodarstwa rolne.

Oświadczenie Estonii

Estonia zdecydowanie popiera prawo o odbudowie zasobów przyrodniczych. Uważamy, że prawo to będzie jednym z najważniejszych narzędzi służących powstrzymaniu i odwracaniu niebezpiecznej utraty bioróżnorodności w Europie oraz zachowaniu zdrowego, odpornego i bezpiecznego środowiska dla nas i dla naszych dzieci. Różnorodna biologicznie przyroda jest naszym najpotężniejszym sojusznikiem w walce ze zmianą klimatu i w dostosowywaniu się do jej skutków. Zrównoważony charakter produkcji żywności, leśnictwo, świadczenie niezbędnych usług ekosystemowych – wszystkie one są zależne od przyrody i bioróżnorodności. Ponadto mamy obowiązki nie tylko względem naszych własnych obywateli i przyszłych pokoleń, lecz także względem społeczności światowej. Rozporządzenie pozwala zachować delikatną równowagę między niezbędnymi środkami, które są odpowiedzią na pilne i rzeczywiste potrzeby środowiska naturalnego, a jednocześnie uwzględnia wysiłki i zróżnicowane uwarunkowania w państwach członkowskich oraz zapewnia niezbędną elastyczność pozwalającą je uwzględnić.

Oświadczenie Łotwy

Łotwa nadal wyraża poważne obawy co do proporcjonalności przepisów dotyczących odbudowy ekosystemów rolniczych w odniesieniu do środków mających na celu rekultywację gleb organicznych wykorzystywanych w rolnictwie, które stanowią osuszone torfowiska.

Łotwa popiera jednak przyjęcie wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych, a także główny cel tego wniosku, jakim jest przywrócenie przyrody na całym kontynencie z korzyścią dla różnorodności biologicznej, klimatu i ludzi.

Naszym zdaniem przepisy oparte na wysiłku, zawierające cele ilościowe w zakresie odbudowy i ponownego nawadniania gleb organicznych, nadal stwarzają ryzyko nieproporcjonalnego wpływu na niektóre państwa członkowskie o szczególnych warunkach klimatycznych.

Łotwa jest państwem członkowskim, w którym odsetek gruntów rolnych (30% całkowitej powierzchni gruntów) jest jednym z najniższych w UE. Jednocześnie Łotwa jest jednym z niewielu państw członkowskich o najwyższym odsetku gleb organicznych znajdujących się na gruntach rolnych.

Ze względu na specyfikę i okoliczności środki odbudowy polegające na ponownym nawadnianiu nie powinny mieć negatywnego wpływu na produkcję rolną, która jest jednym z priorytetowych sektorów gospodarki na Łotwie.

Ponadto ponowne nawadnianie zwiększa również emisje metanu, który jest drugim pod względem istotności gazem cieplarnianym. W niektórych przypadkach ponowne nawadnianie może być sprzeczne z osiągnięciem łotewskich celów klimatycznych LULUCF, zwłaszcza w perspektywie krótkoterminowej.

Dostępność dodatkowego finansowania jest niezbędnym warunkiem osiągnięcia celów określonych w niniejszym rozporządzeniu.

Przy ustalaniu celów środowiskowych i klimatycznych należy w zrównoważony sposób uwzględnić wszystkie aspekty zrównoważonego charakteru gospodarowania gruntami, rolnictwa i leśnictwa.

Oświadczenie Litwy

Litwa podziela obawy dotyczące wdrożenia wymogów przewidzianych w rozporządzeniu w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych, zwłaszcza w dziedzinie rolnictwa, ze względu na przepisy dotyczące odbudowy ekosystemów rolniczych.

Litwa popiera jednak nadrzędny cel i cele szczegółowe tego rozporządzenia, które w znacznym stopniu przyczyniają się do ciągłej i długoterminowej odbudowy ekosystemów na wszystkich obszarach lądowych i morskich Unii Europejskiej.

Uważamy, że rozporządzenie mogłoby zapewniać właściwą równowagę między środkami niezbędnymi do powstrzymania utraty bioróżnorodności, a jednocześnie uwzględniać różne okoliczności występujące w państwach członkowskich i przewidywać niezbędną elastyczność, aby się nimi zająć.

Wdrażanie rozporządzenia będzie się jednak wiązać ze zwiększeniem obciążenia administracyjnego i finansowego, zwłaszcza w sektorach rolnictwa i leśnictwa na Litwie. Dlatego też stabilne, jasne, solidne i ukierunkowane finansowanie, w szczególności za pośrednictwem instrumentów finansowych UE, jest jednym z koniecznych warunków skutecznego wdrażania środków służących odbudowie i rekompensowania różnego stopnia ograniczeń dla działalności gospodarczej.

Nowe wymogi nie mogą też mieć negatywnego wpływu na produkcję rolną ani na łańcuchy dostaw żywności. Uwarunkowania krajowe powinny zostać uwzględnione w okresie wdrażania poprzez ich odzwierciedlenie w krajowych planach wdrażania oraz przydzielenie wystarczającego finansowania z europejskich instrumentów finansowych.

Oświadczenie Niderlandów

Rząd Niderlandów chciałby ponownie podkreślić znaczenie rozporządzenia o odbudowie zasobów przyrodniczych i popiera jego nadrzędną ambicję. Chcielibyśmy podziękować prezydencjom: francuskiej, szwedzkiej, hiszpańskiej i belgijskiej, a także Komisji i Parlamentowi Europejskiemu za konstruktywne podejście do zakończenia prac nad rozporządzeniem. Chcielibyśmy wyrazić uznanie dla wszystkich unijnych partnerów, którzy poważnie potraktowali obawy Niderlandów i próbowali znaleźć rozwiązania w celu przezwyciężenia tych wyzwań w trakcie negocjacji.

Niderlandzki parlament przyjął jednak zdecydowaną większością uchwałę, w której domaga się, by rząd zagłosował przeciwko rozporządzeniu o odbudowie zasobów przyrodniczych z uwagi na znaczne wyzwanie, jakie stanowi realizacja obecnych i przyszłych celów w zakresie odbudowy zasobów przyrodniczych w kontekście wysokiej gęstości zaludnienia i dużej presji na użytkowanie gruntów powodowanej przez rozbieżne interesy gospodarcze, społeczne i środowiskowe, oraz z uwagi na powiązane ryzyko konsekwencji prawnych i politycznych. Wiążące cele na 2040 r. i 2050 r. określone w rozporządzeniu nasilają trudności z realizacją. Z tego względu rząd Niderlandów zagłasuje przeciwko rozporządzeniu.

Gdy rozporządzenie zostanie oficjalnie przyjęte i wejdzie w życie, Niderlandy są zdecydowane pomyślnie wdrożyć rozporządzenie. Będziemy dążyć do takiego wdrożenia rozporządzenia, by maksymalnie ograniczyć obciążenia administracyjne i wymogi prawne dla projektów istotnych ze społecznego punktu widzenia i będziemy poszukiwać sposobów wielofunkcyjnego użytkowania gruntów i zasobów, zgodnie z przepisami rozporządzenia. Niderlandy mają nadzieję na utrzymanie stałego dialogu z Komisją i państwami członkowskimi, tak by rozporządzenie mogło przyczyniać się do odbudowy ekosystemów z korzyścią dla ludzi, klimatu i planety.

Oświadczenie Polski

Polska docenia wysiłki Komisji Europejskiej i Parlamentu Europejskiego włożone w przygotowanie przedłożonego rozporządzenia, będącego odpowiedzią dla jednego z najważniejszych wyzwań współczesnego świata. Rząd Polski dziękuje prezydencji francuskiej, szwedzkiej, hiszpańskiej i belgijskiej, za to, że w toku negocjacji nad przedmiotowym rozporządzeniem dążyły do osiągnięcia kompromisu.

Rząd Polski w pełni rozumie konieczność wprowadzenia skutecznych środków ochrony i odbudowy zasobów przyrodniczych, które zostały zawarte w unijnym rozporządzeniu Nature Restoration Law (dalej: NRL) oraz liczne głosy organizacji pozarządowych, środowisk naukowych i innych państw członkowskich popierających ten akt. Niejednokrotnie Polska podkreśla rolę i wagę bioróżnorodności oraz jej wpływu na prawidłowe funkcjonowanie wszystkich ekosystemów oraz zapewnienie bezpieczeństwa współczesnym i przyszłym społeczeństwom europejskim w ramach realizowania celów zrównoważonego rozwoju. Rozporządzenie nie dostrzega mogących występować rozbieżności między celami w zakresie ochrony i odbudowy ekosystemów a metodami wdrażania tych celów. Z tego względu Polska nie może poprzeć wskazanego rozporządzenia.

Uzasadnione wątpliwości związane z pełnym przyjęciem założeń projektu rozporządzenia budzą kwestie dotyczące rolnictwa, nie tylko w Polsce, ale i w całej Unii Europejskiej. Kwestie te często odnoszą się do podstaw funkcjonowania unijnego rynku rolnego w aspekcie wprowadzanych systemowych zmian w ramach obecnie renegocjowanych założeń unijnej strategii – Zielonego Ładu.

Polska uważa cele rozporządzenia za ambitne, jednak możliwość skutecznej realizacji tych działań budzi wątpliwości, w szczególności związane z aspektem finansowym. Polska od początku prac nad NRL konsekwentnie podnosiła kwestię braku zagwarantowania odpowiednich środków finansowych na cele związane z odbudową przyrody (wypełnieniem zobowiązań wynikających z rozporządzenia). Przejście do fazy realizacji założonych celów wymagałoby zwiększenia poziomu alokacji środków finansowych na działania związane z odbudową zasobów przyrodniczych.

Ponadto w opinii Polski określona w dokumencie perspektywa czasowa nie jest adekwatna do zdefiniowanych celów, ze względu na złożoność i czasochłonność planowania, procesów przebudowy i odbudowy ekosystemów.

Oświadczenie Komisji

UE i jej państwa członkowskie są stronami Konwencji Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ (EKG ONZ) o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska z dnia 25 czerwca 1998 r. („konwencja z Aarhus”).

Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby członkowie zainteresowanej społeczności, którzy zgodnie z prawem krajowym mają wystarczający interes lub powołują się na naruszenie uprawnień, mieli dostęp do procedury odwoławczej – przed sądem lub innym niezależnym i bezstronnym organem powołanym z mocy ustawy – w celu kwestionowania materialnej lub proceduralnej legalności krajowych planów odbudowy i wszelkiego zaniechania działania ze strony właściwych organów, niezależnie od roli, jaką członkowie zainteresowanej społeczności odegrali w procesie przygotowywania i ustanawiania takich krajowych planów odbudowy. Jest to zgodne z odpowiednim orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej dotyczącym dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska oraz z pełnym poszanowaniem zobowiązań podjętych przez państwa członkowskie jako strony konwencji z Aarhus¹.

¹ Zob. również komunikat „Poprawa dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska w UE i jej państwach członkowskich” (dok. 11854/20 – COM(2020) 0643).